

KOMENTÁŘ

12. prosince 2024

Energetika v Ústeckém kraji v roce 2023

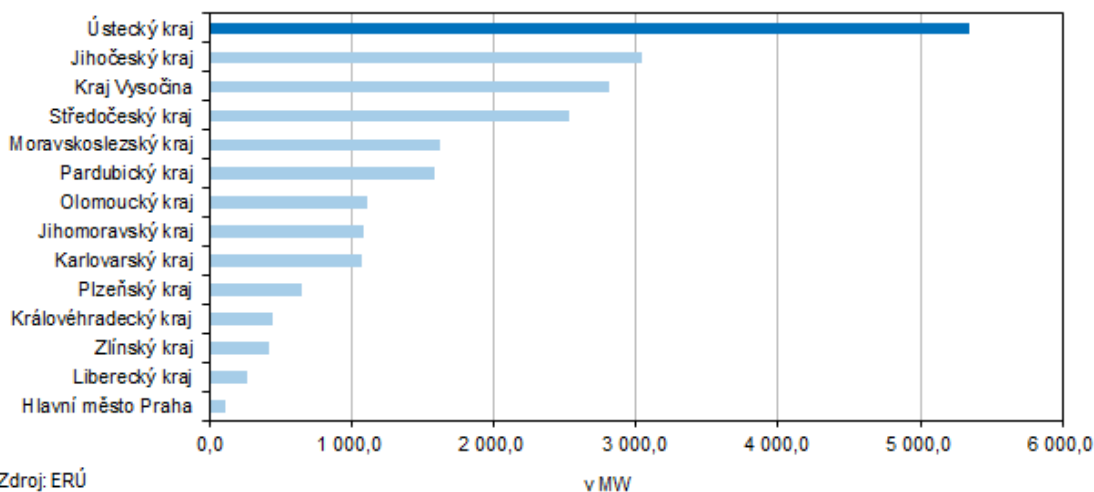
Ústecký kraj je krajem s nejvyšším instalovaným výkonem elektrárenských soustrojí ze všech krajů a dlouhodobě se zde vyrábí více jak $\frac{1}{4}$ elektrické energie v ČR. Z jednotlivých paliv, používaných k výrobě elektřiny v kraji, stále výrazně převažovalo hnědé uhlí, kterého se v Ústeckém kraji k tomuto účelu použilo nejvíce z celé ČR. Spotřeba zemního plynu byla již osmým rokem v našem kraji nejvyšší v rámci celé ČR.

Informace z oblasti energetiky o provozu elektrizační a plynárenské soustavy pravidelně zveřejňuje Energetický regulační úřad (www.eru.cz) – dále jen „ERÚ“. Veškerá data vycházejí z podkladů od licencovaných subjektů. Spotřebu elektrické energie zveřejňuje Energetický regulační úřad od roku 2014 v hodnotě netto (do roku 2013 brutto, tj. součet spotřeby elektřiny netto, vlastní spotřeby na výrobu elektřiny, spotřeby na přečerpávání v přečerpávacích vodních elektrárnách a ztrát v sítích). Uvedená spotřeba zemního plynu nezahrnuje vlastní spotřebu zemního plynu, kterou nelze členit do krajů. Spotřeba CNG je samostatně sledována od roku 2017 (v přechodných letech byly údaje zahrnuty v ostatních kategoriích odběru).

Elektřina

Celkový instalovaný výkon v Ústeckém kraji meziročně vzrostl o 53,5 MW (o 1,0 %) na hodnotu 5 340,6 MW. Nárůst instalovaného výkonu zaznamenali i v ostatních krajích. Nejvíce vzrostl objem instalovaného výkonu v hl. m. Praze (o 37,4 %, o 32,2 MW), kde je ale v porovnání s ostatními kraji nejmenší instalovaný výkon (v roce 2023 to bylo 118,3 MW). Z pohledu počtu MW se nejvíce instalovaný výkon rozšířil ve Středočeském kraji, a to o 151,5 MW (o 6,4 %).

Instalovaný výkon elektrizační soustavy v roce 2023

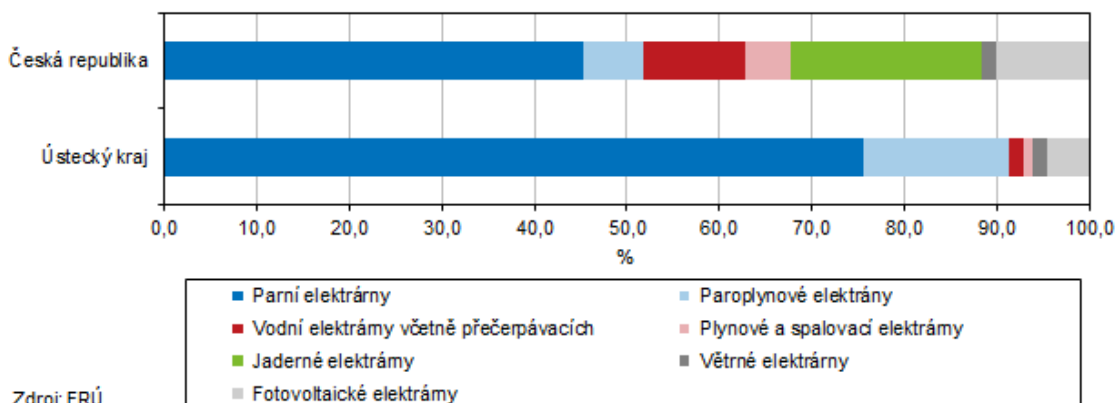

KOMENTÁŘ

V Ústeckém kraji je dlouhodobě umístěna přibližně čtvrtina celkového instalovaného výkonu ČR, v roce 2023 se na celkovém instalovaném výkonu ČR (22 093,4 MW) náš kraj podílel 24,2 %. Meziročně se tento podíl snížil o 0,8 procentního bodu (p. b.). Za uplynulých 20 let byl instalovaný výkon v Ústeckém kraji v roce 2023 sedmý nejvyšší.

Struktura instalovaného výkonu elektrárenských soustrojí je v kraji tvořena převážně instalovaným výkonem parních a paroplynových elektráren, které se v loňském roce podílely na výkonu kraje 75,6 resp. 15,8 %. V kraji jsou rovněž zastoupeny elektrárny fotovoltaické (4,5 % výkonu kraje), větrné (1,6 %), vodní včetně přečerpávacích (1,5 %) a plynové a spalovací elektrárny (1,1 %). Struktura instalovaného výkonu ČR je bohatší o jaderné elektrárny, které se nacházejí pouze v Jihočeském kraji a v Kraji Vysočina.

Instalovaný výkon elektrizační soustavy v Ústeckém kraji a ČR v roce 2023

Meziroční nárůst instalovaného výkonu jsme v našem kraji zaznamenali u fotovoltaických a plynových a spalovacích elektráren, u ostatních elektráren se instalovaný výkon nezměnil. U fotovoltaických elektráren došlo k meziročnímu nárůstu instalovaného výkonu o 42,1 MW (o 21,4 %, v případě plynových a spalovacích elektráren byl výkon navýšen o 11,4 MW (o 25,0 %).

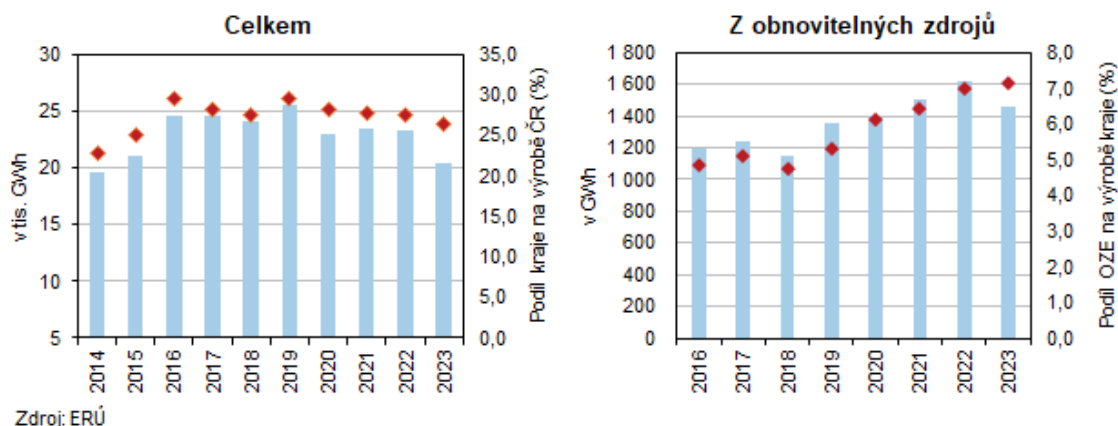
V Ústeckém kraji se v loňském roce vyrobilo 20 308,2 GWh elektřiny brutto, což znamenalo i přes meziroční nárůst instalovaného výkonu pokles objemu vyrobené elektřiny v kraji o 2 912,5 GWh brutto (o 12,5 %). Tento pokles byl nejvyšší za uplynulých 20 let a o 2,4 p. b. vyšší než pokles vykázaný v roce 2020, který byl ovlivněn pandemií koronaviru. K poklesu došlo ve většině krajů vyjma hl. m. Prahy, Královéhradeckého a Olomouckého kraje.

V mezikrajovém porovnání bylo množství elektřiny vyrobené v našem kraji nejvyšší, druhý největší objem elektřiny vyrobili v Jihočeském kraji (17 441,0 GWh), těsně následovaným Krajem Vysočina (15 527,3 GWh). Ze všech krajů ČR se dlouhodobě vyrábí nejvíce elektřiny právě v našem kraji. Vloni se v ČR celkem vyrobilo 76 938,5 GWh, přičemž v našem kraji se

KOMENTÁŘ

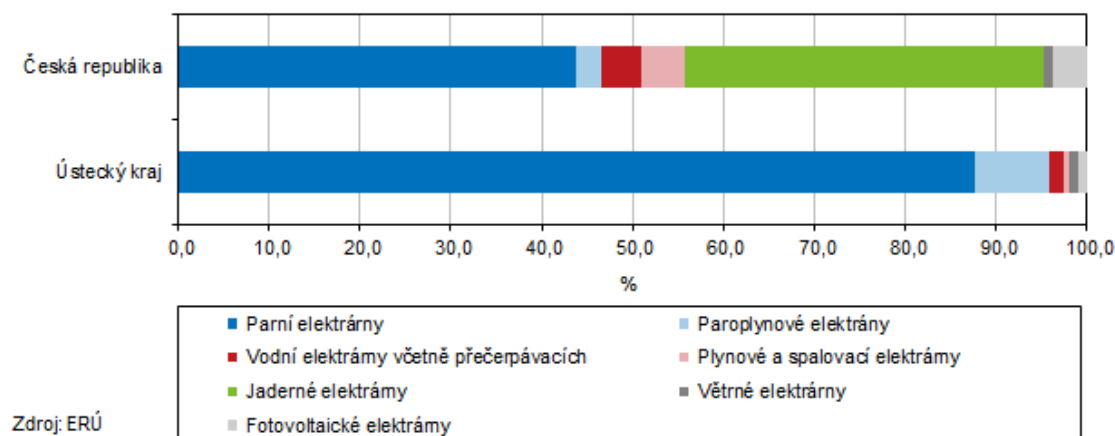
z tohoto množství vyrobilo 26,4 % elektřiny. Meziročně se podíl našeho kraje na výrobě celkového objemu elektřiny v ČR snížil o 1,0 p. b.

Vývoj výroby elektřiny brutto v Ústeckém kraji

Z celkového vyrobeného množství elektřiny brutto v našem kraji v roce 2023 bylo 17 809,7 GWh vyrobeno v parních elektrárnách (87,7 %), 1 664,4 GWh v paroplynových elektrárnách (8,2 %) a zbylých 4,1 % bylo vyrobeno ve vodních elektrárnách včetně přečerpávacích (307,7 GWh), fotovoltaických (205,1 GWh), větrných (175,3 GWh) a plynových a spalovacích elektrárnách (0,7 %).

Výroba elektřiny v Ústeckém kraji a ČR v roce 2023

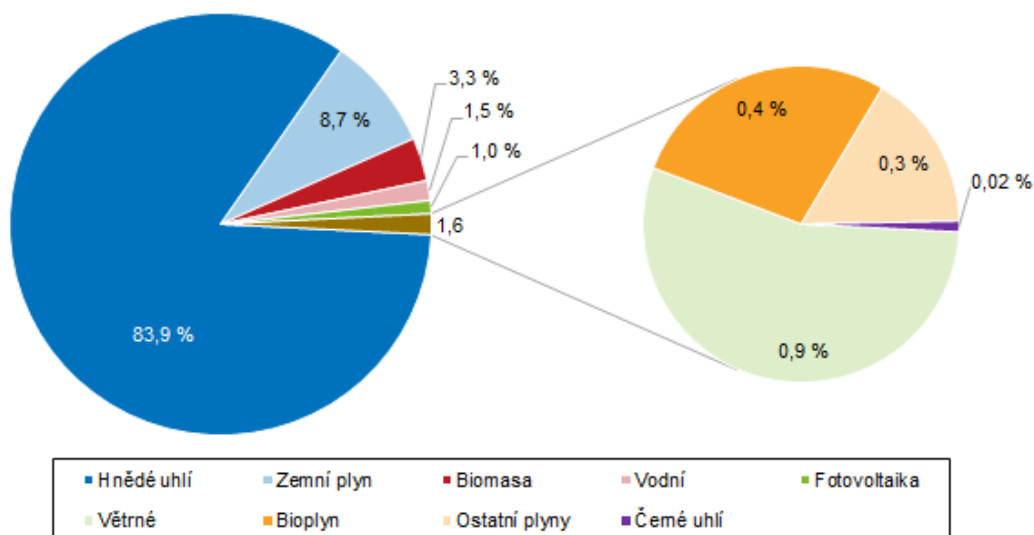
Pokles výroby elektřiny byl vloni v našem kraji zaznamenán ve všech typech elektráren, s výjimkou fotovoltaických, kde se meziročně vyrobilo o 14,5 GWh (o 7,6 %) více elektřiny. Nejvíce poklesla výroba v parních elektrárnách (o 2 478,5 GWh, tj. o 12,2 %) a v paroplynových elektrárnách (o 406,3 GWh, tj. o 19,6 %). V plynových a spalovacích elektrárnách došlo

KOMENTÁŘ

k meziročnímu poklesu výroby o 29,6 GWh (o 16,9 %), vodní a přečerpávací elektrárny vyrobily o 10,4 GWh (o 3,3 %) méně a u větrných elektráren došlo ke snížení o 2,2 GWh (o 1,3 %).

Na výrobě elektřiny se v roce 2023 v Ústeckém kraji nejvíce podílelo hnědé uhlí, z nějž se vyrobilo 83,9 % (17 035,9 GWh) elektřiny v kraji, meziročně jeho podíl na výrobě vzrostl o 0,6 p. b. Na pomyslném druhém místě se umístil zemní plyn (1 763,0 GWh), jehož podíl meziročně poklesl o 0,8 p. b. a v loňském roce dosáhl podílu 8,7 %. Obnovitelné zdroje energie (OZE) jako je voda, vítr, sluneční záření, biomasa a bioplyn byly v kraji využity k výrobě 7,2 % elektřiny, nejvíce pak biomasa, která dosáhla 3,3 %. Kromě zmíněných OZE se v rámci ČR využívá k výrobě elektřiny i biologicky rozložitelná část komunálního odpadu („BRKO“). Na úrovni ČR se obnovitelné zdroje podílely na celkové výrobě elektřiny z 14,5 %.

Podíl paliv a technologií na výrobě elektřiny brutto v Ústeckém kraji v roce 2023

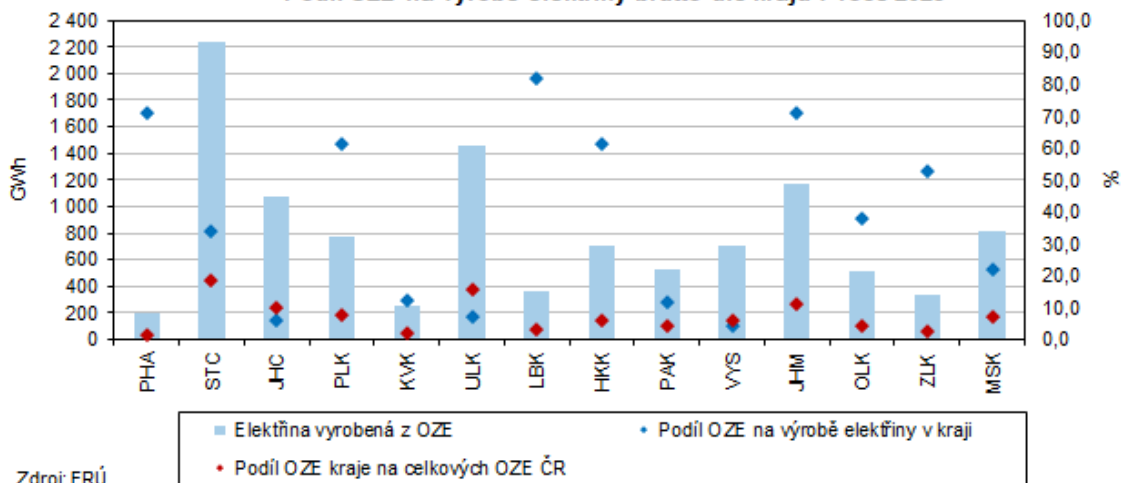

Zdroj: ERÚ

V mezikrajovém porovnání mělo nejvýraznější zastoupení OZE v palivech v Libereckém kraji, kde z nich bylo vyrobeno 81,7 % elektřiny. Vysokého podílu elektřiny v porovnání s celkovým objemem výroby elektřiny v kraji dále dosáhlo hl. m. Praha (71,2 %), Jihomoravský kraj (70,7 %) a Královéhradecký kraj (61,5 %). Podíl těchto krajů na celkové výrobě elektřiny v ČR je však malý, v loňském roce se v těchto krajích vyrobilo v souhrnu 4,6 % veškeré elektřiny vyrobené v ČR. Naproti tomu v krajích, kde se vyrábí převážná část elektřiny, nedosahoval podíl OZE takových hodnot. V našem kraji, kde se dlouhodobě vyrábí nejvíce elektřiny v ČR, dosáhl podíl OZE 7,2 %, Jihočeský kraj se svým podílem 22,7 % na celkové výrobě elektřiny ČR vyrobil z OZE 6,2 % elektřiny a třetí v pořadí co do objemu vyrobené elektřiny v ČR byl Kraj Vysočina (20,2 % vyrobené elektřiny v ČR) pokryl výrobu elektřiny z OZE ze 4,6 %.

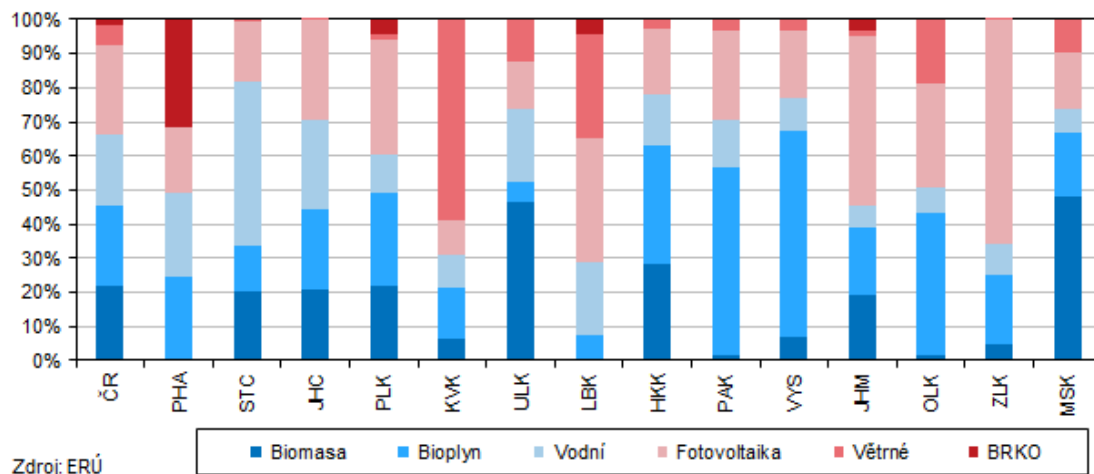
KOMENTÁŘ

Podíl OZE na výrobě elektřiny brutto dle krajů v roce 2023

V České republice se vloni vyrobilo z OZE celkem 11 146,4 GWh elektřiny brutto. Z tohoto množství se jí nejvíce vyrobilo ve Středočeském kraji (2 243,6 GWh, tj. 20,1 %) a v Ústeckém kraji (1 452,8 GWh, tj. 13,0 %). Nejméně se na výrobě elektřiny z OZE podílelo hl. m. Praha (193,1 GWh, tj. 1,7 %).

Struktura obnovitelných zdrojů energie v roce 2023

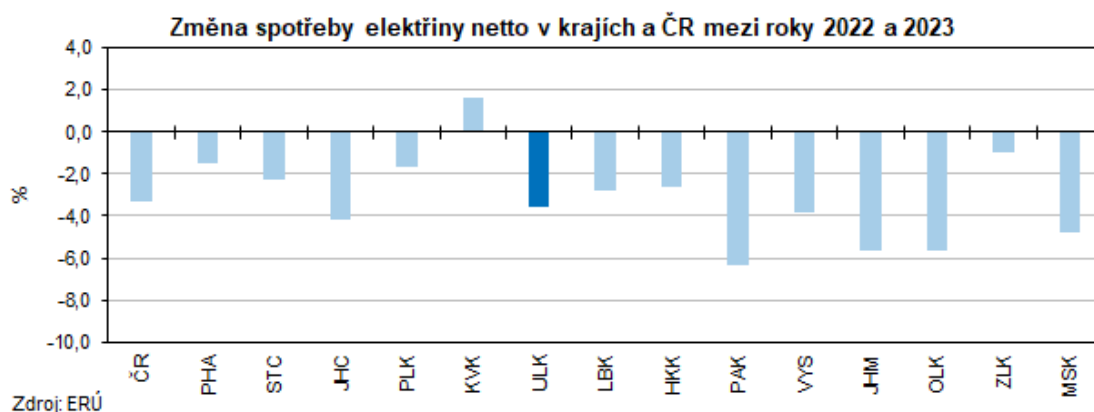

Struktura obnovitelných zdrojů energie využívaných k výrobě elektřiny se v jednotlivých krajích liší. Na celorepublikové úrovni se v roce 2023 nejvíce na výrobě elektřiny z OZE podílela biomasa, bioplyn, fotovoltaika a voda. Jejich podíl se pohyboval mezi 21,2 až 25,9 %. Již méně k výrobě elektřiny přispívaly větrné elektrárny (6,3 %) a BRKO (1,3 %). V Ústeckém kraji byla nejčastěji využívaným palivem biomasa, vyrobilo se z ní 46,5 % elektřiny brutto z obnovitelných

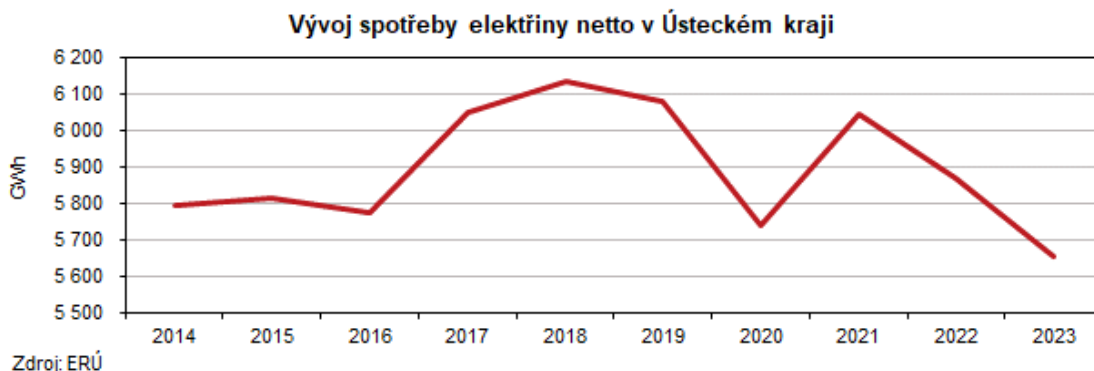
KOMENTÁŘ

zdrojů. Druhým nejvýznamnějším zdrojem energie byla voda, která byla využita k výrobě 21,2 % elektřiny z obnovitelných zdrojů. Na výrobě elektřiny z obnovitelných zdrojů se v kraji dále podílela fotovoltaika (14,1 %) a větrné elektrárny (12,1 %), nejméně pak bioplyn (6,1 %). Jak již bylo uvedeno, jedním z obnovitelných zdrojů energie je biologicky rozložitelný odpad, který se však v našem kraji k výrobě elektřiny v současnosti nevyužívá.

Spotřeba elektřiny dosáhla v loňském roce v kraji 5 656,9 GWh netto, v porovnání s předchozím rokem došlo k poklesu o 211,7 GWh, tj. 3,6 %. Na celkové spotřebě České republiky se náš kraj podílel 10,1 %. V mezikrajovém srovnání byla spotřeba v Ústeckém kraji čtvrtá nejvyšší, více elektřiny se spotřebovalo jen ve Středočeském (8 026,4 GWh) a v Moravskoslezském kraji (7 090,3 GWh) a v hl. m. Praze (5 754,7 GWh). Naopak nejmenší spotřebu elektřiny zaznamenali v Karlovarském kraji (1 490,8 GWh). Spotřeba elektřiny meziročně poklesla ve všech krajích ČR vyjma Karlovarského, kde došlo k nárůstu spotřeby o 23,9 GWh (o 1,6 %).

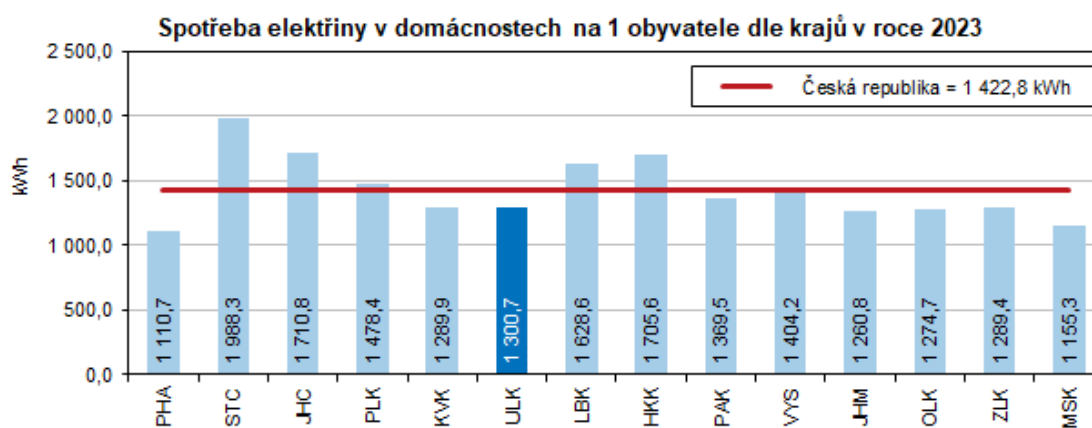
Vývoj spotřeby elektřiny netto se sleduje od roku 2014, do roku 2013 se spotřeba sledovala v hodnotách brutto. Údaje za rok 2013 a starší tak nejsou plně srovnatelné. Za období 2014 až 2023 dosáhla roční spotřeba elektřiny v kraji nejvyšší hodnoty v roce 2018 (6 134,8 GWh). Vloni se v kraji spotřebovalo nejméně elektřiny za uplynulých 10 let.

KOMENTÁŘ

Nejvíce se na spotřebě elektřiny v kraji podílel průmysl. V tomto odvětví se vloni spotřebovalo 3 083,1 GWh elektřiny, což bylo 54,5 % z celkové spotřeby elektřiny v kraji. V porovnání se strukturou spotřeby elektřiny podle jednotlivých sektorů národního hospodářství ČR byl podíl průmyslu na spotřebě v kraji vyšší o 17,2 p. b. Z dalších sektorů národního hospodářství se v kraji na spotřebě výrazněji podílely také obchod, služby, školství a zdravotnictví (19,6 %) a domácnosti (18,7 %).

Spotřeba elektřiny v domácnostech v přepočtu na 1 obyvatele dosáhla v roce 2023 v kraji 1 300,7 kWh, meziročně došlo k poklesu o 32,3 kWh, tj. o 2,4 %. V mezikrajovém porovnání byla spotřeba elektřiny v domácnostech na 1 obyvatele v kraji osmá nejvyšší jako v předešlém roce, v předchozích letech 2013 až 2021 se kraj umísťoval na desátém místě. Nejvyšší spotřeba byla zjištěna ve Středočeském kraji, kde spotřeba elektřiny v domácnostech na 1 obyvatele dosáhla hodnoty 1 988,3 kWh, nejméně bylo elektřiny spotřebováno v domácnostech v hl. m. Praze (1 110,7 kWh na 1 obyvatele).

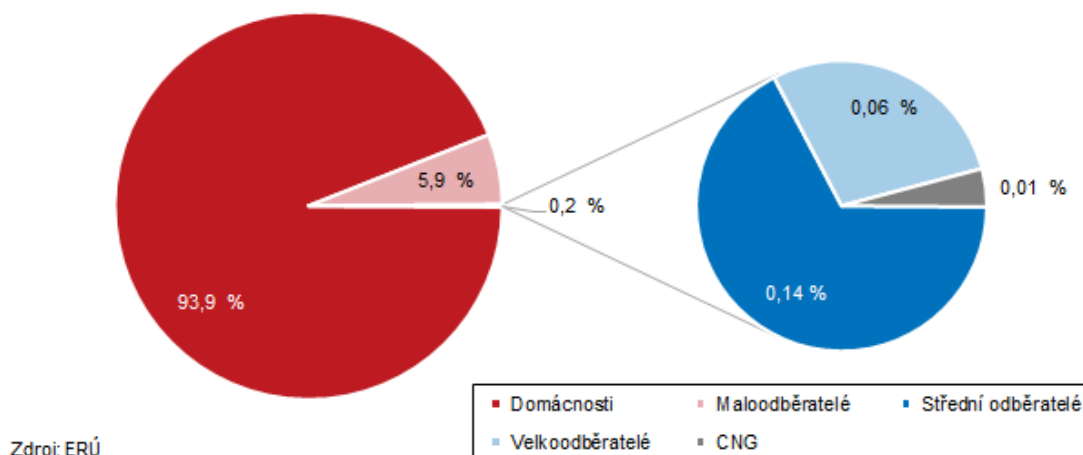
Zdroj: ERÚ, ČSÚ

Zemní plyn

Ke konci roku 2023 bylo v Ústeckém kraji evidováno celkem 217 212 odběratelů zemního plynu, což je 7,9 % z celkového počtu evidovaných odběratelů v ČR (2 752 442 odběratelů). Z pohledu struktury jednotlivých odběratelů jsou největší skupinou odběratelů zemního plynu domácnosti, a to jak v Ústeckém kraji, tak v celé republice. Jejich podíl v jednotlivých krajích se v roce 2023 pohyboval v intervalu od 90,0 (Liberecký kraj) do 94,9 % (Moravskoslezský kraj). V našem kraji v loňském roce odebíralo zemní plyn 203 968 domácností, což bylo 93,9 % všech odběratelů zemního plynu v kraji. Druhou nejpočetnější skupinu tvořili maloodběratelé (5,9 %). Zbývajících 0,2 % zahrnovala velkoodběratelé, střední odběratelé a odběratelé CNG.

KOMENTÁŘ

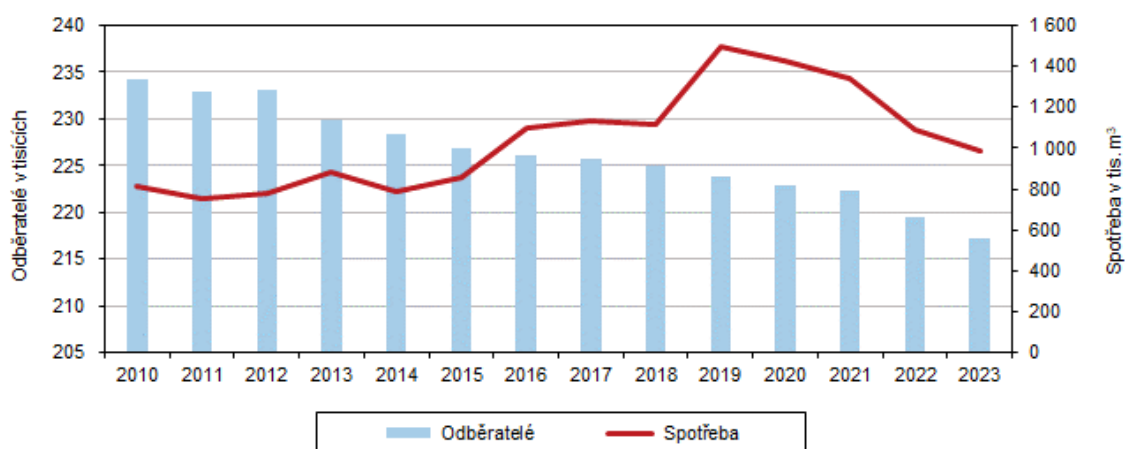
Struktura odběratelů zemního plynu v Ústeckém kraji k 31. 12. 2023

V porovnání s rokem 2022 poklesl vloni celkový počet odběratelů v Ústeckém kraji o 2 180 (o 1,0 %). Úbytek byl zaznamenán jak v kategorii středních odběratelů (pokles o 11 odběratelů, tj. 3,5 %), maloodběratelů (pokles o 94 odběratelů, tj. 0,7 %) a u domácností, a to o 2 076 (o 1,0 %). Počet domácností, které odebírají zemní plyn, klesá již jedenáctým rokem v řadě. Počet velkoodběratelů se naproti tomu meziročně rozrostl o 1 (o 0,8 %) a počet odběratelů CNG meziročně stagnoval.

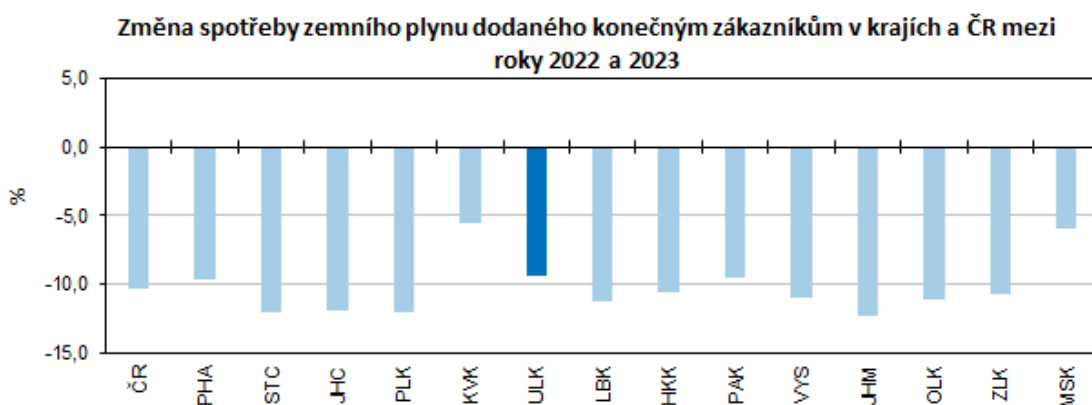
Počet odběratelů zemního plynu se meziročně snížil ve všech krajích ČR. Celorepublikově počet odběratelů zemního plynu meziročně poklesl, a to o 28 842 odběratelů (o 1,0 %). Největší snížení zaznamenali v hl. m. Praze, kde byl vloni ve srovnání s rokem 2022 počet odběratelů zemního plynu nižší o 5 290 (o 1,3 %).

Vývoj počtu odběratelů a spotřeby zemního plynu v Ústeckém kraji

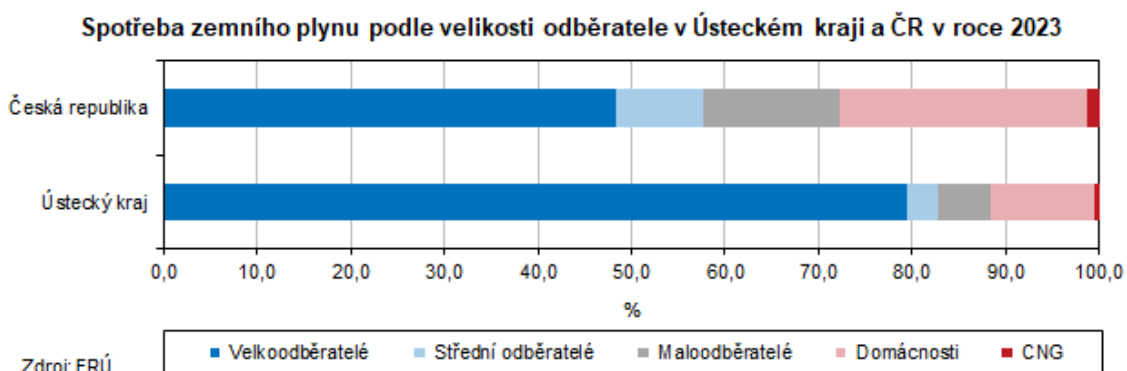
KOMENTÁŘ

Celkem bylo v Ústeckém kraji v loňském roce dodáno konečným zákazníkům 987 574 tis. m³ zemního plynu, což je v mezikrajovém srovnání nejvyšší hodnota. Na celkovém množství odebraného plynu v České republice (6 660 540 tis. m³) se odběratelé Ústeckého kraje podíleli 14,8 %. Spotřeba zemního plynu v kraji se meziročně snížila o 102 199,4 tis. m³ (o 9,4 %). Ke snížení spotřeby došlo i v ostatních krajích, nejvíce v Jihomoravském kraji (o 12,3 %). Celorepublikově činil pokles spotřeby zemního plynu 10,2 % (760 231,2 tis. m³).

Zdroj: ERÚ

I přes meziroční poklesy spotřeby zemního plynu v posledních čtyřech letech je náš kraj jediným krajem, kde spotřeba z dlouhodobého pohledu vzrostla. Od roku 2010 do roku 2023 činil nárůst spotřeby 21,8 %. Jak v ostatních krajích, tak i v celé ČR, došlo za toto období ke snížení spotřeby zemního plynu. Celorepublikově to bylo o 24,3 %. Spotřeba zemního plynu byla v našem kraji na vrcholu v roce 2019, kdy dosáhla 1 498 495 tis. m³, a v porovnání s rokem 2010 byla vyšší o 84,8 %. I za toto období zaznamenaly ostatní kraje pokles spotřeby vyjma Středočeského kraje, kde se za období 2010 až 2019 zvýšila spotřeba o 0,9 % (celorepublikově poklesla o 4,4 %).

Zdroj: ERÚ

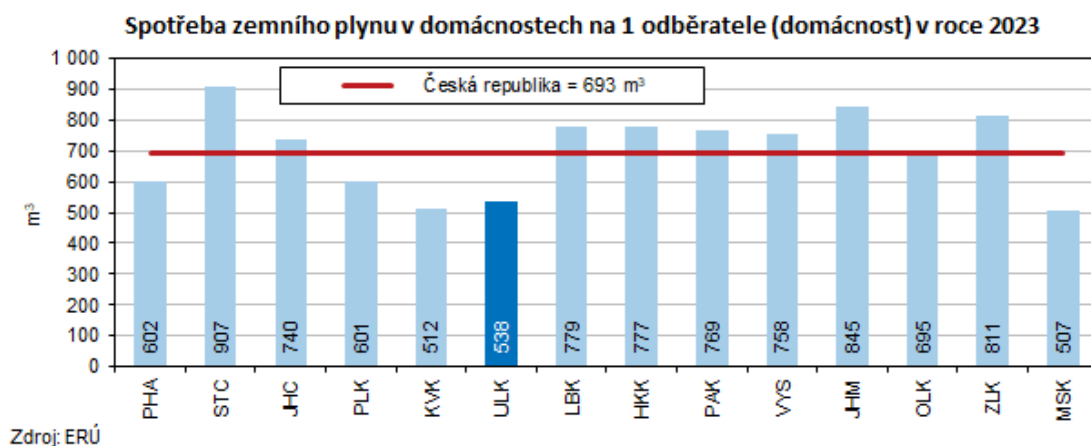
Z pohledu objemu odebraného plynu byly v roce 2023 v Ústeckém kraji nejvýznamnější skupinou odběratelů velkoodběratelé s 784 890 tis. m³, kteří tak odebrali 79,5 % zemního plynu

KOMENTÁŘ

v kraji. Druhou nejvýznamnější skupinu odběratelů zemního plynu v Ústeckém kraji v loňském roce tvořily domácnosti se 109 693 tis. m³ (11,1 %) odebraného plynu v kraji, následovány maloodběrateli se 56 434 tis. m³ (5,7 %) a středními odběrateli se 31 721 tis. m³ (3,2 % odebraného plynu v kraji). Odběratelé CNG odebrali 0,5 % zemního plynu dodaného konečným zákazníkům v kraji (4 836 tis. m³).

Meziročně jsme zaznamenali pokles spotřeby zemního plynu u všech typů odběratelů. Celkové snížení objemu odebraného plynu v kraji způsobil převážně pokles spotřeby velkoodběratelů o 76 617,9 tis. m³ (o 8,9 %) a domácností o 14 401,0 tis. m³ (o 11,6 %). V případě středních odběratelů se spotřeba meziročně snížila o 5 064,3 tis. m³ (o 13,8 %), u maloodběratelů o 6 049,7 tis. m³ (o 9,7 %) a u odběratelů CNG o 66,5 tis. m³ (o 1,4 %).

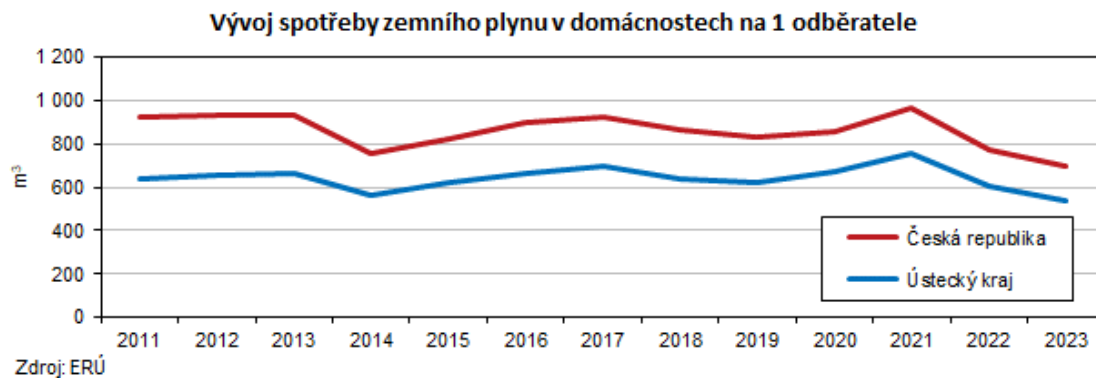
Pokles spotřeby u jednotlivých typů odběratelů byl zaznamenán i v ostatních krajích. Výjimku tvořili pouze odběratelé CNG v hl. m. Praze, Plzeňském a Karlovarském kraji, kde jimi spotřebované množství zemního plynu meziročně vzrostlo.

Spotřeba zemního plynu v domácnostech na 1 odběratele (domácnost) dosáhla v roce 2023 v Ústeckém kraji hodnoty 538 m³. V mezikrajovém srovnání se jedná o třetí nejnižší hodnotu po Moravskoslezském kraji (507 m³) a Karlovarském (512 m³). Nejvyšší spotřebu zaznamenal Středočeský kraj (907 m³). V porovnání s loňským rokem klesla spotřeba zemního plynu v domácnostech na 1 odběratele (domácnost) ve všech krajích. Ve většině krajů se tento pokles pohyboval v intervalu 10,5 až 10,9 % s výjimkou Jihočeského kraje, kde se spotřeba plynu v domácnostech na 1 odběratele (domácnost) snížila o 8,1 %. Celorepublikově se spotřeba v domácnostech snížila o 10,6 %.

Spotřeba zemního plynu v domácnostech na 1 odběratele (domácnost) dlouhodobě patří v našem kraji k nejnižším v ČR. V období let 2010–2013 byla dokonce nejnižší v ČR, v období let 2014–2018 byla střídavě druhá nebo třetí nejnižší a od roku 2019 je třetí nejnižší. Při porovnání s průměrem ČR byla vloni v kraji o 155 m³ na 1 odběratele (domácnost) nižší.

KOMENTÁŘ

Více informací naleznete na stránkách Energetického regulačního úřadu: [Zprávy o provozu elektrizační soustavy](#), [Zprávy o provozu plynárenské soustavy](#).

Kontakt:

Ing. Iva Princová
Krajská správa ČSÚ v Ústí nad Labem
Tel.: 472 706 106
Mob.: 797 874 132
E-mail: iva.princova@csu.gov.cz